

Expoziția tematică itinerantă „În gura foametei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)”

**Tatiana Gheiceanu, șef secție
*Secția Lectura Publică,***

**Ana Plamadeala, șef secție
*Secția Marketing și comunicare socioculturală***

În contextul Zilei comemorării victimelor foametei organizate din anii 1946-1947, care a fost marcată în cea de-a treia sâmbătă a lunii aprilie (la 19 aprilie 2025), IP Biblioteca Națională a Republicii Moldova a organizat expoziția tematică itinerantă „În gura foametei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)”. Scopul expoziției a fost informarea și sensibilizarea întregii comunități despre acest fenomen tragic și tăcut din istoria neamului nostru.

Amintim că, pe 7 aprilie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a votat instituirea Zilei comemorării victimelor foametei organizate din anii 1946-1947, susținută cu votul a 53 de deputați, contribuind astfel la recunoașterea adevărului istoric prin restabilirea memoriei colective a poporului nostru.

S-au împlinit 78 de ani de la foametea organizată de URSS, un genocid nerecunoscut asupra cărora istoricii s-au pronunțat demult, și anume că foametea a fost organizată de puterea sovietică în tânăra RSS Moldovenească.

Începând cu anul 1946, sovieticii au conceput un plan diabolic de înfometare a populației basarabene cu scopul distrugerii conștiinței naționale, instaurării fricii, netezirii drumului către colectivizare și rusificării culturale. Foametea din Basarabia din 1946-1947 și crimele comise din perioada respectivă au stat mult timp ascunse în arhivele istoriei. Potrivit documentelor istorice, în perioada 1946-1947 în fosta RSSM au murit de foame peste 200 000 de oameni, victime ale celei mai mari catastrofe umanitare. Se presupune că numărul victimelor este mult mai mare decât cel anunțat, întrucât datele referitoare la amploarea acestei tragedii au fost secretizate. Analistul politic, Anatol

Țăranu, a marcat că nu a fost o criză alimentară, ci o politică de distrugere a unui popor, o lecție dură dată celor care trebuiau să se închine în fața noului regim.

Expoziția a cuprins cca 60 de documente din colecțiile secțiilor Lectura Publică și Publicații Seriale ale IP BNRM, cu un puternic impact emoțional, precum „Foametea din Basarabia în anii 1946-1947: Mecanismul organizării ei” de Ion Țăranu; „Foametea în Moldova sovietică (1946-1947): Culegere de documente” de Anatol Țăranu; „RSS Moldovenească în epoca stalinistă (1940-1953)” de Valeriu Pasat; „Un genocid nerecunoscut: Foametea organizată de URSS în Basarabia: (1946-1947)” de Mariana S. Țăranu; „În gura foametei: Mărturii ale supraviețuitorilor”, Alexei Vakulovski; „Cartea foametei”, de Larisa Turea; „Să nu ne răzbunați! : Mărturii despre suferințele românilor din Basarabia”, Aghioritul Moise (Monah); Moldova Socialistă. 1946. Oct. - dec. (12 noiembrie), Moldova Socialistă. 1947. Apr. - iun. (22 iunie); etc. Publicațiile conțin materiale informative, mărturii, fotografii - toate vorbesc despre realitățile dramatice ale acestui fenomen.

Expoziția a fost itinerantă pe parcursul lunilor aprilie-mai 2025 dar și în format virtual.

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=aQmUnabqjX8>

Materialul video a fost postat în data de 8 aprilie 2025. Impactul acestui material a fost enorm în comparație cu alte materiale video încărcate pe contul de youtube al IP BNRM. Au fost multe distribuiri și 1122 vizionări la 1 iulie 2025. Acest video a fost prezentat la toate vizitele organizate de IP BNRM împreună cu Asociația Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu” și la 2 activități în cadrul Programului Național LecturaCentral, în bibliotecile publice și instituțiile de învățământ din teritoriu.

Materialele Foto și alte materiale video postate pe contul de youtube sau instagram au fost realizate de secția **Marketing și Comunicare Socioculturală - Biblioteca Națională**.

Expoziție tematică virtuală „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)”

Expoziție tematică virtuală „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)”

<https://www.youtube.com/watch?v=aQmUnabqjX8>

Au fost anexate la postări hash tag-uri:

- [#ExpozițiiItineranteBNRM](#)
- [#FoameteaOrganizată](#)
- [#CulturaMemoriei](#)
- [#ExpozițiiBNRM](#)
- [#ColectiiBNRM](#)
- [#LecturaCentral](#)
- [#Istorie](#)

Ținem să menționăm că activitățile au fost incluse în programul de activitate și raportul săptămânal al IP BNRM către Ministerul Culturii al Republicii Moldova.

Timp de 2 săptămâni fotografia de copertă a paginii de facebook a ministerului (<https://www.facebook.com/mc.gov.md>) a fost afișul creat de secția Marketing și comunicare socioculturală a IP BNRM.

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova a propus în perioada 29 aprilie – 6 mai 2025 să fie organizate activități dedicate comemorării victimelor foametei organizate din anii 1946-1947 în instituțiile de învățământ din țară.

https://www.facebook.com/mec.gov.md/posts/pfbid02gYYLQe1xu1sjWsqbWshAsTQobfFQVP_LutfabQrMXoaBytpUGpcA3nwiBYmnWVZCKl

În acest context, instituțiile de învățământ au desfășurat, în perioada 29 aprilie – 6 mai 2025, o serie de activități educaționale (lecții tematice, expoziții, proiecții de filme, discuții și activități de comemorare). „Prin aceste inițiative, elevii și studenții vor avea ocazia să înțeleagă mai bine impactul tragic al foametei organizate de regimul comunist de ocupație și să reflecteze asupra valorii vieții umane și a respectării drepturilor fundamentale, în contextul istoriei noastre recente”, a declarat **Valentina Olaru**, secretar de stat în cadrul Ministerului Educației și Cercetării. Comunicatul poate fi accesat aici: <https://bit.ly/3S7fS4a>

Activități organizate în cadrul acestei campanii de IP BNRM:

1. La data de **10 aprilie 2025** în cadrul Ședinței Clubului Literar „Homo Aestheticus” cu genericul „Cărți, emoții și inspirație: Claudia PARTOLE în mijlocul cititorilor” organizat la **Instituția Publică Gimnaziul Filipeni, Leova** a fost prezentată expoziția tematică itinerantă „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)” de **Tatiana Gheiceanu**, șef secție Lectura Publică IP BNRM. Moderatorul evenimentului a fost **Rodica Munteanu**, bibliotecar principal, Biblioteca Publică Filipeni și Biblioteca pentru Copii Filipeni, Leova. Materialul video a fost creat de **Ana Plamadeala**, șef secție Marketing și comunicare socioculturală a IP BNRM și îl puteți urmări aici: <https://www.youtube.com/watch?v=aQmUnabqjX8>

Instituția Publică Gimnaziul Filipeni, Leova

La 10 aprilie 2025 la Instituția Publică Gimnaziul Filipeni, Leova
în cadrul Ședinței Clubului Literar „Homo Aestheticus” cu genericul „Cărți, emoții și inspirație: Claudia PARTOLE în mijlocul cititorilor”

Data: 10 aprilie

Moderator: Rodica MUNTEANU, bibliotecar principal, Biblioteca Publică Filipeni și Biblioteca pentru Copii Filipeni, Leova

Număr de participanți: 140

Link eveniment:

<https://www.facebook.com/events/974690014855761>
<https://homoaestheticusblog.wordpress.com/2025/04/04/sedinta-clubului-literar-homo-aestheticus-cu-genericul-carti-emoții-si-inspirație-claudia-partole-in-mijlocul-cititorilor-instituția-publică-gimnaziul-filipeni/>

Link materiale foto:

- <https://www.facebook.com/BibliotecapentruCopiiFilipeni/posts/pfbid02QCuGK4nKu1ZM5VJDV52D2DPwsTcmf1eroXPmyFAS512iXFDBQEE8558gVaolawbl>
- <https://www.facebook.com/aestheticushomines/posts/pfbid02b8vYskmp1aNg4xDVStLKCy7Cp1zamX3fauQWH2SemqrhyB3B41FFzJf4q4jctU1>

Link material video:

<https://www.youtube.com/watch?v=qqOH-V8gEhs&t=37s>

2. La **10 aprilie 2025** în cadrul Ședinței Clubului Literar „Homo Aestheticus” cu genericul „Cărți, emoții și inspirație: Claudia PARTOLE în mijlocul cititorilor” organizat la **Instituția Publică Gimnaziul Hănăsenii Noi, Leova** a fost prezentată expoziția tematică itinerantă „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)” de **Tatiana Gheiceanu**, șef secție Lectura Publică IP BNRM. Moderatorul evenimentului a fost **Maria Vicol**, director, Biblioteca Publică Hănăsenii Noi, Leova. Materialul video a fost creat de **Ana Plamadeala**, șef secție Marketing și comunicare socioculturală a IP BNRM, și îl puteți urmări aici:

<https://www.youtube.com/watch?v=aQmUnabqjX8>.

La 10 aprilie 2025 la Instituția Publică Gimnaziul Hănăsenii Noi, Leova
în cadrul Ședinței Clubului Literar „Homo Aestheticus” cu genericul „Scrișul – o punte între generații”: întâlnire cu scriitoarea Claudia PARTOLE

Data: 10 aprilie

Moderator: Maria VICOL, director, Biblioteca Publică Hănăsenii Noi, Leova

Număr de participanți: 100

Link eveniment:

<https://www.facebook.com/events/532770596202328>

<https://homoaestheticusblog.wordpress.com/2025/04/04/sedinta-clubului-literar-homo-aestheticus-cu-genericul-scrișul-o-punte-intre-generatii-intalnire-cu-scriitoarea-claudia-partole-institutia-publica-gimna/>

Link materiale foto:

<https://www.facebook.com/aestheticushomines/posts/pfbid0D6fxckVxsRWo2VQRV3KoCWXWwXYAJN1tipAyjQWwbd49iLw7knok2W1kxa2f3khgl>

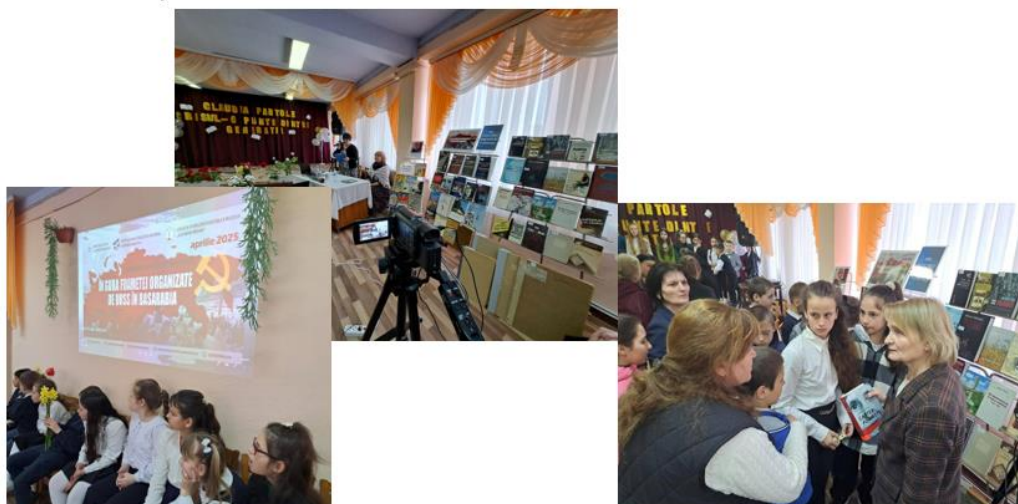
<https://www.facebook.com/ana.plamadeala.9/videos/3102913796522791>

Link material video:

<https://www.youtube.com/watch?v=SDfL3WTKBs4>

Instituția Publică Gimnaziul Hănăsenii Noi, Leova

3. Pe data de **15 aprilie 2025** a avut loc prezentarea expoziției tematiche itinerante la **Instituția Publică Colegiul de Ecologie din Chișinău**. Cu un cuvânt de deschidere a venit **Nina Negară**, profesoara de istorie care a subliniat importanța memorizării acestei pagini tragice. La eveniment a participat **Dolghi Adrian**, doctor în istorie, cercetător științific la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, care a vorbit despre „Foametea (1946-1947): cauze și consecințe”, ce include Politica fiscală excesivă a statului sovietic; Implementarea sistemului de cartele alimentare în perioada 1944-1947 în RSS Moldovenească etc. La eveniment au participat **50** de elevi curioși și profesori. Pentru detalii aici:

<https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/posts/pfbid0eUPbuK9Sd8FkVsXC7A2yrzjSZgPSB BznjTgqhcc6oJ6guFWBmK6L6yZjywAfwBvl>

4. Pe data de **29 aprilie 2025**, prezentarea expoziției tematiche itinerante „În gura foametei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)” a ajuns la **Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici”** din Chișinău, unde cu un cuvânt de deschidere a venit **Efros Larisa**, profesoara de istorie care a subliniat importanța informării tinerii generații despre acest fenomen tragic din istoria neamului nostru. **Nicolae Enciu**, doctor habilitat în istorie, cercetător științific a vorbit despre acea pagină întunecată din anii 1946-1947, despre politica sovietică de înfometare în tânăra RSS Moldovenească. Au participat **75** de elevi și profesori. Pentru alte materiale foto și detalii aici:

- <https://www.facebook.com/media/set?vanity=marketingbnrm&set=a.1328894748907648>
- <https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/posts/pfbid0EmfLRvZ7TmWxMC2wyWdDejN8K19cEm6sFSWWMXcawwRc6pc9FgVSED3EsuStuoJwl>

5. Pe data de **29 aprilie 2025**, IP Biblioteca Națională a Republicii Moldova a organizat, în format online, Platforma de Promovare și Discuții cu tema „Rolul bibliotecii în dezvoltarea percepției comunitare pozitive prin prisma comemorării victimelor foametei din 1946–1947 și deportărilor staliniste”. Evenimentul s-a desfășurat în contextul implementării „Concepției de comunicare strategică și contracarare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine pentru anii 2024–2028”, aprobată prin Hotărârea nr. 416/2023 a Parlamentului Republicii Moldova, precum și al recomandărilor **Ministerul Culturii al Republicii Moldova**. Platforma a reunit bibliotecari din diferite tipuri de biblioteci, oferind un cadru deschis de reflecție asupra rolului bibliotecii în procesul de educare a memoriei colective, contracarare a dezinformării și consolidare a coeziunii sociale, prin valorificarea istoriei tragice a foametei organizate și deportărilor staliniste.

Participanții au prezentat activități, experiențe și inițiative realizate pe parcursul lunii aprilie și nu doar cu impact local, regional și național, axate pe promovarea adevărului istoric, implicarea comunităților și dezvoltarea percepției obiective asupra trecutului.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Programului Național **LecturaCentral** și reprezintă o continuare firească a sesiunii consultative din 4 aprilie 2025, în care experții BNRM au evidențiat resursele informaționale relevante și au pledat pentru intensificarea cercetării locale și a parteneriatelor strategice.

Rolul bibliotecii în dezvoltarea percepției comunitare pozitive prin prisma comemorării victimelor foametei din 1946-1947 și deportărilor staliniste

Platforma de Promovare și Discuții, online

29 aprilie 2025

Adresabilitate: Personalul de specialitate din cadrul SNB, cu responsabilități de relații cu publicul

📍 str. 31 August 1989, nr. 70A | 📞 tel. din: +373 22 540 070 | ✉️ e-fac: bnrm@bnrm.md | 🌐 www.bnrm.md

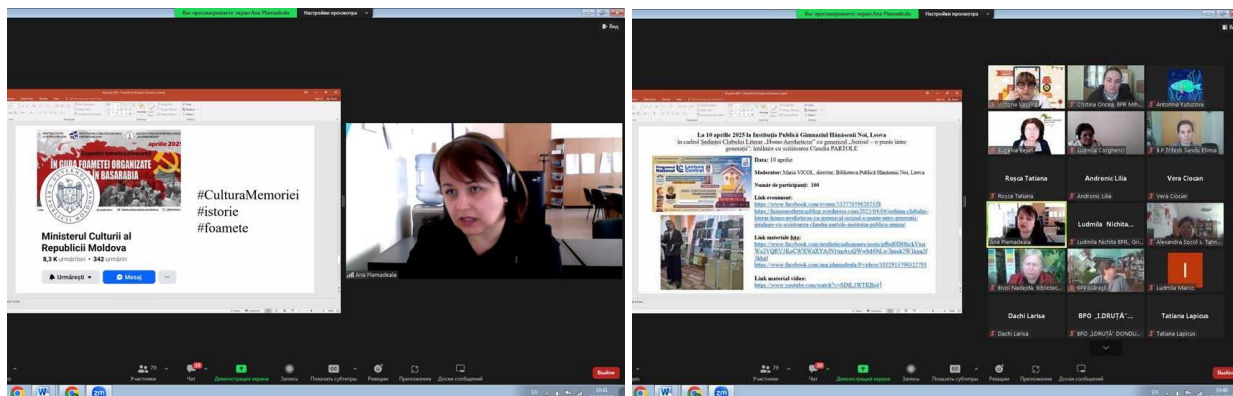

Platforma de Promovare și Discuții

„Rolul bibliotecii în dezvoltarea percepției comunitare pozitive prin prisma comemorării victimelor foametei din 1946-1947 și deportărilor staliniste”

Ana Plamadcala,
Șef secție, Marketing și comunicare socioculturală, IP BNRM
Tatiana Gheiceanu,
Șef secție Lectură Publică, IP BNRM
29 aprilie 2025

6. La solicitările instituțiilor de învățământ, prezentarea expoziției tematice itinerante „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)” s-a prelungit și pe parcursul lunii mai. Pe data de **8 mai 2025**, expoziția tematică a fost prezentată și la **Școala Profesională Nr. 5 din mun. Chișinău**, o instituție modernă ce crește meseriași în domeniul alimentar, bine pregătiți, competitivi pe piața muncii! Cu un cuvânt de deschidere a venit **Mariana Juc**, director al instituției, care a menționat importanța sensibilizării tinerilor despre recuperarea memoriei victimelor totalitarismului comunist. Invitatul de onoare al evenimentului a fost **Anatol Petrencu**, doctor habilitat în științe istorice, profesor universitar, Președintele Asociației Istoricilor din Republica Moldova „Alexandru Moșanu”, care a scos în evidență acele momente tragice din istoria RSS Moldovenească, începând cu anii 1940 până în 1953. Au participat **105** de elevi curioși și profesori.

Pentru alte materiale foto și detalii aici:

- <https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/videos/694667766312658>
- <https://www.facebook.com/media/set/?vanity=marketingbnrm&set=a.1336238438173279>
- https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/posts/pfbid02vczcWqrg2ojyRyMsugXRRHLLz_n5ZJUxPuBbFoivyquvgBe1LPrp8qZ2s4ZhHFFymNI

7. Pe data de **21 mai 2025**, la invitația **Instituției Publice Centrul de Excelență în Construcții** din mun. Chișinău, s-a organizat prezentarea expoziției tematice itinerante cu genericul: „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)”.

Lucia Țurcan, directorul instituției, a venit cu un cuvânt de salut, menționând faptul că tânăra generație trebuie să cunoască toate aspectele îngrozitoare ale foametei, provocată de puterea sovietică în Basarabia postbelică (1946-1947). Invitatul de onoare al evenimentului a fost **Anatol Țăranu**, istoric, comentator politic și politician din Republica Moldova, deputat în primul Parlament al Republicii Moldova. Dl Țăranu a avut un discurs puternic emoțional, care a accentuat această tragedie uitată, ce a frânt o națiune și i-a furat rădăcinile. A subliniat că este nevoie de asumare instituțională, de educație istorică, de mărturii păstrate și promovate în societate despre cea mai tragică filă a istoriei naționale. Profesoara de istorie, **Alina Răileanu**, împreună cu discipolii săi au prezentat mărturii cutremurătoare ale supraviețuitorilor acestui genocid din „Cartea foametei”, de Larisa Turea. În discuție a intervenit **Tatiana Ambroci**, șef bibliotecă, menționând prețul și valoarea pâinii din toate timpurile. Au participat 95 de elevi împreună cu profesorii. Pentru alte materiale foto și detalii aici:

- <https://www.facebook.com/media/set/?vanity=marketingbnrm&set=a.1346424917154631>
- <https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/videos/732775025763295>
- <https://www.facebook.com/media/set/?vanity=lecturapublicabnrm&set=a.1010924691104667>
- <https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/posts/pfbid0dQNzo3f9edHkJJPGEmTF4RUhcU91kuqpwLuhKgNwku1ke4ostALWbvNReEPkAB9l>

8. Pe data de **27 mai 2025**, prezentarea expoziției tematice itinerante cu genericul: „În gura foametei organizate de URSS în Basarabia (1946-1947)” a avut și la **IP Școala Profesională Nr. 6 din mun. Chișinău. Olesia Condrea-Cristal**, directorul instituției, a venit cu un cuvânt de salut, accentuând importanța cunoașterii istoriei neamului nostru din perioada postbelică (1946-1947). Invitatul de onoare, **Anatol Petrencu**, doctor habilitat în științe istorice, profesor universitar, Președintele Asociației Istoricilor din Republica Moldova, printr-un discurs argumentat ne-a reamintit să conștientizăm și să nu uităm consecințele regimurilor totalitare, să promovăm importanța vieții umane punând mereu accentul doar pe principiul respectării drepturilor fundamentale ale omului.

În acest context, istoricii Anatol Petrencu, Anatol Țăranu au înaintat ideea ridicării unui monument național dedicat memoriei victimelor foametei din perioada 1946-1947. IașcovAngela, profesoara de istorie, a intervenit cu propunerea de a include un curs de educație istorică pentru a educa tână generație în spiritul patriotizmului.

Profesorii, prezenți la eveniment, au menționat că această activitate a fost asemenea unei „lecții de Istorie ALTFEL”.

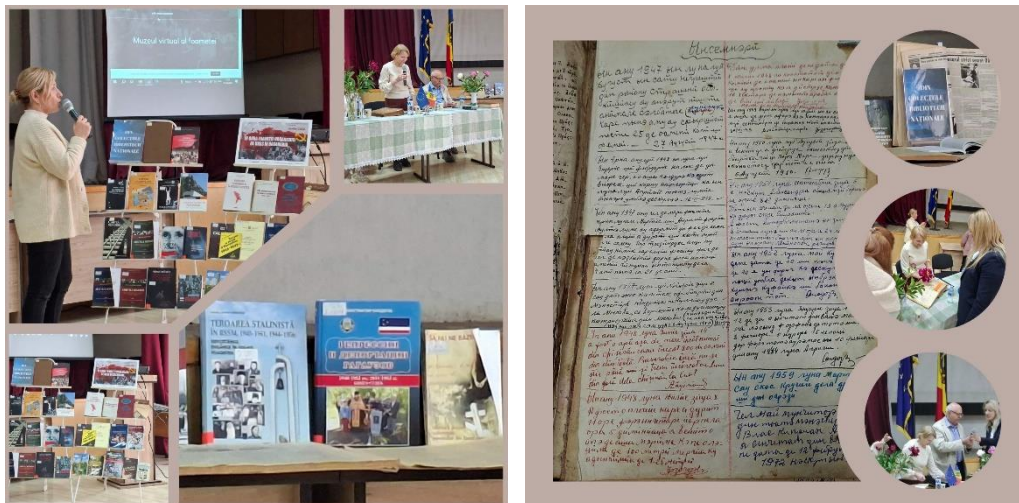
IP Biblioteca Națională a Republicii Moldova a încheiat un nou acord de colaborare cu IP Școala Profesională Nr. 6 din mun. Chișinău și IP Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici” în bază de parteneriat activ pe multiple planuri de interes, în domeniul educațional și cultural prin promovarea lecturii și valorificarea patrimoniului național și universal.

La activitate au participat **110** de elevi curioși împreună cu profesorii.

Pentru alte materiale foto și detalii aici:

- <https://www.facebook.com/lecturapublicabnrm/posts/pfbid0YjYPV5PnAqsjshJEiGVTs3H5SL8rVfHdHHPLnejMCy7yh9oRTn6CaAYXWtmXHbVvI>
- <https://www.facebook.com/sp6.md/posts/pfbid02hjZiPNVEWABPfs5K8Vn86vMf622t5BWhzyWzgcquKMuwMBEaUsetovqNtjWk5tghl>
- <https://www.facebook.com/media/set?vanity=marketingbnrm&set=a.1351313896665733>

Menționăm că la toate activitățile organizate în cadrul instituțiilor de învățământ:

- Moderatorul evenimentelor a fost **Tatiana Gheiceanu**, șef secție Lectura Publică, IP BNRM.
- Expoziția „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia” în format fizic a fost prezentată de **Elena Zosim**, specialist superior, secția Lectura publică, IP BNRM și **Tatiana Gheiceanu**, șef secție Lectura Publică, IP BNRM.
- Expoziția „În gura foamei organizate de URSS în Basarabia” în format virtual a fost creată și comentată de către **Ana Dilevschi**, specialist principal, secția Marketing și Comunicare Socioculturală, IP BNRM, inclusiv toate materialele foto și video.

Cifre:

8 - activități (1 – online, 7 – offline)

3 - participări la ateliere în cadrul CNFPC IP BNRM la subiectul dat

4 - persoane implicate din IP BNRM, Lectura publică și Marketing și comunicare socioculturală

4 - personalități, istorici, membri ai Asociației Istoricilor din RM

675 - numărul total de participanți la evenimentele offline

1122 - vizualizări expoziție online, la 1 iulie 2025

Concluzii:

Activitățile au captat atenția și interesul participanților la evenimente până la lacrimi, transformând suferința victimelor foamei într-o lecție pentru viitor! La unele evenimente participanții au ținut un minut de reculegere în memoria victimelor foamei organizate de regimul sovietic de ocupație în anii 1946-1947. Discuțiile organizate au pus accentul pe consecințele fenomenului tragic din istoria neamului nostru.

Foamea din RSS Moldovenească din perioada 1946-1947 nu a fost doar o consecință a secetei sau a dificultăților economice postbelice, ci rezultatul unei politici deliberate și organizate de către regimul sovietic. Trauma colectivă provocată a lăsat urme adânci în memoria istorică a basarabenilor.

Foamea organizată din 1946-1947 reprezintă una dintre cele mai dureroase pagini ale trecutului sovietic și un avertisment asupra efectelor dezastruoase ale regimurilor totalitare.

E de datoria noastră să vorbim despre această perioadă întunecată a trecutului, despre aceste atrocități, despre cei responsabili de această crimă organizată și să comemorăm victimele foametei organizate de URSS în tânăra RSS Moldovenească din perioada 1946-1947.